

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 3 " "
Egy hónapra 1 " "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IG. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN ÉS TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Negy határon belül sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többeszer
írdések alk. szerint jutányos árban vételnek fel. Helyez-díj, min
den külön beiktatásért 30 kr.

A függetlenség felé.

(Egy nem függetlenségi lap cikke.)

(gl.) Odaát, a Lajtán túl, a politikai életben a chaos uralkodik. A monarchia ezen másik államának nemzetiségei, mind-megannyi széthuzó elemek, már régen aknamunkát folytatnak egymás ellenében. Törekvésök az volt mindig, hogy az egyik a másik fölött uralkodjék, az egyik a másikkal szemben minél több előnyt szerezzen. És ezen áldatlan törekvéseket az osztrák kormányok nem csak meg nem akadályozták, hanem még dédelgették, ily módon akarván maguknak a birodalmi tanácsban szolgálatkészt, mert lekenyerezett, többségeket biztosítani.

Előre lehetett látni, hogy ezen oktan versengésnek rossz lesz a vége, hogy a forrongásból nyílt háború lesz, mihegyt az egyik nemzetiség a másiknak rovására tulajdonképpen részeseül. Ez már csak időkérdés vala, mert a politikában is tapasztalati tény, hogy «l'appetit vient en mangeant». Ausztriában pedig kormányzati elv, hogy a minisztérium semmit sem tagad meg azon nemzeti-ségtől, melyre szüksége van. És ezen időpont valóban beállott akkor, a mikor Badeni minisztériuma kibocsátotta hírhedt nyelvrendeletét, melyben a cseh nyelvet minden tekintetben egyenjogositotta a német nyelvvel. Ki is tört a legelkeseredettebb harc a németek és

csehek, Ausztriánk két legnagyobb és legkiválóbb nemzetisége, között. Olyan harc ez, mely kizökkenti rendes kerékvágásából a kormányzást, sőt hosszú időre megakasztja a parlamenti működést.

Ez pedig a harcnak azon következménye, mely hazánkat is a legközelebből érinti, mert őszszel kell ülésznünk a közös ügyek elintézése végett a delegációknak és a két parlamentnek meg kell szavaznia a kiegyezési provizóriumot, később pedig magát a kiegyezést. Mindez azonban nem történhetik meg, ha az osztrák birodalmi tanács nincs azon helyzetben, hogy delegációját megválassza és a kormányjavaslatokat tárgyalhassa. A közös ügyek és a kiegyezési kérdések alkotmányos elintézésének elmaradása pedig megakasztja a mi államgépzetünknek működését is, mert ezen ügyek és kérdések államéletünknek kiváló részét képezik.

Aktuálisvá válik tehát a dualizmusnak hivatól is azon kérdés, tanácsos-e hazánkra nézve, hogy mi Ausztriával továbbra is fentartsuk az eddigi összeköttetést? Ha közkereseti társaságnál az üzlettársak egyike rendetlenkedik, megakasztja az üzletmenetet és javulásra nincs kilátás; mindenki a társas viszonynak felbontását fogja javasolni. Sőt még a nem csak érdekközösségen, hanem etikai alapon is nyugvó házasságot is felbontják, ha az egyik házastárs olyan magaviseletet tanusít, mely a házasság feladatainak teljesítését lehetetlenné teszi. Hát csak mi, magyarok, maradunk örökké odalánczolva olyan társhoz, a ki rakoncátlanság ival, széthuzó törekvéseivel, kifelé gravitáló elemeivel, gyűlölködéseivel, irigykedéseivel elviselhetlenné teszi az együttélést és veszélyezteti állami lételünket is? Végre is nem cél a dualizmus, hanem csupán eszköz, melynek csak addig van létjogosultsága, a mig alkalmasnak mutatkozik arra, hogy állami céljainknak elérését elősegítse. Harmincz éven át ilyen volt és a nemzetnek tulnyomó többsége hiva is volt ezen rendszernek. Most azonban látjuk, hogy a dualizmusnak rendes működése egy minden tekintetben megbizhatatlan társnak szeszély és szenvedély irányozta magatartásától, tehát a véletlentől függ. Tapasztaljuk, hogy bármily becsületesen, sőt áldozatkészséggel járunk el osztrák társainkkal szemben és bár a legrendesebben látjuk el a hatáskörünkbe tartozó államügyeket; még sem vagyunk megóva attól, hogy államgépzetünknek működése meg ne akadjon.

A »salus reipublicae« ellenállhatatlan erővel hajt tehát minket arra, hogy szakítsunk a dualizmussal. Tépe szét törvényhozásánk azon lánczokat, melyeknek most már csak szorítását, de nem hasznát érezzük. Álljunk a »perso-

lan erővel hajt tehát minket arra, hogy szakítsunk a dualizmussal. Tépe szét törvényhozásánk azon lánczokat, melyeknek most már csak szorítását, de nem hasznát érezzük. Álljunk a »perso-

A „DEBRECZEN“ TARCZAJA.

Mohács.

— 1526. augusztus 29. —

Szapolyai büszke vajda
Eltűnődött soka rajta,
»Hamis asszony, öreg gyermek
Országrontó fejedelmek.

Királyasszony rég megunta
Gyöngé férjét, — szabadulna . . .
Sose segíts neki bátyám —
Megosztoznunk keronáján!

Kik begyültek a táborba
Remületük fojtják borba;
Szegény Lajost szidják szembe,
Mintha nem is király lenne.

»Hol a vezér? ki vezérel?
Hol van Mátyás vas kezével?
Hazát mentő nincsen senki . . .
Bibir szoknya meg nem mentíte

Halálnak lesz aratása
Magyar egymás sirját ássa;

Nem lehet már olyan Isten,
Ily népet ki segítsen!

Sok százezer s mennyi ágyu!
Vakon neki ront a bárgyu —
Egy pillanat földhöz verte,
Egy pillanat elseperte.

Csele patak szennyes, ronda
Ársadatját szerzteontja;
Máskor kicsi volt egy hidnak —
Most egy ország bele fullad.

A legjobbak, a legszebbek
Harminczren oda lettek!
Hej azóta, hej azóta
Szomorú a magyar nóta!

Azóta sir a szabadság —
Meg megölik ne hallgassak;
De megmozdul Isten uja
És feltámad mindig ujra!

Pásztói.

DRÁGUL A KENYÉR.

Apró viskó, nagy szegénység,
Benne apró hat gyerek,
Ugy csipognak anyjuk körül,
Mint a fiók-veregek.

Sorba jönnek hangos szóval,
Mint a sip az orgonán:
»Adj kenyeret jó anyácska!
Követelik szaporán.

És az anya sóhajtozva
Szeli meg a kenyeret.
Hat karajka hat gyerekek . . .
Mind oly vékonyka szelet.

Egyikük sem elégepett,
Sok a gyerek sok a baj.
Ugy találják, nem való a
Nagy étvágyhoz kis karaj.

Van is zugáé, sirás-rivás,
Előöttyög Pistike,
S előadja pityeregve,
Hogy a kenyér piczike.

»Nagy drágaság«, mondja anyjuk,
De azok nem értik ezt.
Az anya a könyvét törli,
Mire mind-mind sirni kezd.

Napról-napra több a rivás,
Csittitgatás mit sem ér
És a karaj egyre kisebb —
Mivel drágul a kenyér!

Savoyard.

nális unio- álláspontjára. Kétségtelen, hogy ezen új rendszer, legalább eleinte még nagyobb áldozatokat követelne tőlünk, mint az eddigi; de a legnagyobb készséggel tesszük azokat a haza oltárára, mert hiszen állami függetlenségünk, minden magyarnak legszentebb ideálja, lenne az; mely tőlünk ezen áldozatokat kíváná.

BELFÖLD.

A költségvetés előkészítése. mint értesülünk, a kormány kebeleiben igen nehezen halad előre. A pénzügyminiszterium bitélszám vevősége makacsabb, mint valaha. Lukács László pénzügyminiszternek a vallás- és közoktatásügyi, a földmívelési, továbbá a kereskedelmi miniszterek komoly differenciái merültek fel. Daczára annak, hogy a beruházási kölcsön lényegesen megkönnyítette a budgetet, a pénzügyminiszter — hivatkozással arra, hogy a rossz termés a bevételi tételeket az adózás minden neménél alapjukban megingatja — még a mai kereteket sem akarja nemely tárczánál megengedni, annál kevesebbé megengedni a kiadások felemelésébe. Bánffy teljesen kivonta magát azon tárgyalásokból, melyek a kabinetnek sok rejtett sebet tárnak fel.

A fumei kérdés. Az E-S. írja: A fumeieknek az az akciója, amelylyel minden áron ahhoz a képtelenséghez ragaszkodnak, hogy őket a magyar állam külön faktornak tekintsi, mulhatlanul szükségessé teszi, hogy a fumei kérdés végre valahára rendeztesse és teljes elintéztést nyerjen. Fiume corpus separatum volt ugyan Mária Terézia óta, de nem azért, mintha Magyarország királya ezzel a közjogi kifejezéssel külön államot akart volna alkotni az államban, hanem ama körülményénél fogva, mert Magyarország és Fiume közt Horvátország fekszik s így a külön test fogalmát akarták kifejezni, anélkül azonban, hogy ennek különös közjogi jelentőséget tulajdonítanának. Fiume végre is Magyarországhoz, a magyar koronához lett ezáltal csatolva, 1848. Fiume a magyarokkal tartott s e miatt a szabadságharc után Horvátországba kebeleztek be Modrus Fiume megye név alatt.

Az 1868. XXX. t.-cikk alapján visszaállították a corpus separatumot s megállapították a provizoriumot, mely alatt Fiumét Magyarország igazgatja. A fumeiek nemcsak hazafiságból, hanem opportunitásból teszik azt, hogy Horvátországba nem küldnek képviselőket, mert így Magyarországtól Horvátország utján függenének. Barsics azt mondja a többiek közt, hogy Fiumében csak azok a törvények bírnak érvénnyel, amelyekben benne van az a bizonyos fumei paragrafus. Ha ez így volna, akkor érthetetlen nagylelkűség volna Fiumétől az, hogy elfogadja például, hogy többet ne említsünk a véderőről szóló törvényjavaslatot, amelyben arról a bizonyos fumei paragrafusról szó sincs.

A fumeiek teljesen kibékülnének a magyar törvényekkel s a büntető perrendtartás életbeléptetésével, ha királyi táblát is kapnának, ami tiszta képtelenség. Fiumében ma is járásbírósg ítélet sajtóügyekben, a már Ausztriában is elavult osztrák büntetőtörvénykönyv alapján, Fiumében tehát még ma is a cenzura érvényben s a lapokat a magyar szent korona e területén az illetékes hatóságok ma is bármikor elkobozhatják. Ez nagy anomália és éppen nem liberalizmus és nem szabadság s a fumeiek mégis izgatnak a perrendtartás ellen.

Az illetékes körök — mint a Pol. Ért. jeleni — nagy elégtétellel veszik Fiume magatartását, mert be gazolást nyert az, hogy ezt a kérdést végre valahára a kellő eréllyel és határozottsággal s a magyar korona s a magyar állam területi épségének fentartásával meg kell oldani. Hogy a Bánffy-kormányának lesz-e ehhez elég ideje és ereje, azt a jövő fogja megmutatni.

A magyar liturgia.

Debreczen, aug. 30.

Nemrég Mária Pócsen az odaváló görög katolikus lelkész a tizezer főnyi bucsus ohajlására magyar misét akart mondani, de magasabb helyről azt betiltották és így a bucsun résztvevő doroziak számszerűen négyezeren ott hagyták a bucsut.

Ez az eset újból felszínre hozta a doroziak ismert ügyét. A doroziak s velük együtt a munkási görög katolikus egyházmegyéhez tartozó hazafias erelmű hívek ugyanis küldöttség útján arra kérték fel Firczak Gyula munkácsi görög satolikus püspököt, hogy ve-

zesse be az egyházmegyéhez tartozó plebániákban a magyar liturgiát. A derék, hazafias püspök meg is tette a kezdeményező lépéseket sőt közbenjárt maga Vaszary Kolos hercegprímás is, a pápa azonban a magyar liturgia bevezetését egyenesen betiltotta.

Nagyon tévedne az, aki azt hinné, hogy ezzel az ügyel van intézve; hogy már „Roma locuta est”, Róma döntött.

Az a lelkiismeretesség mely a híveket, erre a mozgalomra indította, fennáll bármilyen ellentállás daczára erős küzdelemre sarkalja őket. Velük érez minden jó ember, kinek szövében a nemes ügy iránt egy csepp rokonszenv is lakik!

Ez a derék, jóra való görög katolikus magyar nép a maga nyelvet óhajlja istenének templomába bevinni, hol nem is az egyház tulajdonképeni nyelve a latin, hanem az orosz nyelv foglalta le a liturgiát.

Megnem tudom magamnak magyarázni a Szentcsék merev, tagadó álláspontját az ismert „non possumus” elvével sem védelmezheti mivel a liturgia nyelvének megállapítása sohasem volt az egyház dogmája; sőt a különböző nemzetek nyelvén használt liturgia az egyház „katolikus” (egyetemes minden népre kiterjedő) jellegét domborítja ki.

Az egyház liturgiája kétféle: keleti és nyugati. Beszéljünk ezuttal csak a keletiről, amelyről tulajdonképpen itt szó lehet. Ez a keleti liturgia itt feloszlik jeruzsálemi, alexandriai, konstantinápolyi, Ez utóbbi liturgiát fordították le ószláv nyelvre Ciril és Methodi melyet a szláv népfajok jelenben használnak.

A szláv tajok közt a ruthén nép itt ott elmagyarosodott. Lelkének legkedvesebb vágya hogy csalánja nyelvet bevigye a templomba, hogy így hitbuzgalmá még fokozottabb mérvben jelentkezzen. És az egyház aheiyett, hogy e nép vallási érdeklődésének tiszteletre méltó törekvését elősegítendő; ridegen tekinti a jó nép buzgó törekvését nemcsak, hanem egyenesen betiltja a megindított mozgalmat.

Nem tudom elképzelni hogy mivel képes indokolni Róma ebben a kerpésben az álláspontját. Hiszen itt nem az egyház nyelve ellen

Tévedés.

— Kép az életből. —

— A Debreczeni eredeti tárczája —

Írta: Vántsa György.

„Tévedni emberi dolog” mondja a példabeszéd. A tévedések láncolata pedig végére mehetetlen, bizonyítja az emberek élete.

Kis tévedések gyakran szülnék vagy eseményeket s viszont nagy tévedések a legtöbb esetben nyomtalanul enyésznek el.

De nem akarok oly tévedésről írni, mely nagy emberek kiváltsága, nem mert ezek tévedése már nem „tévedés”, hanem szeszély, megszkás, rafineria vagy politika a szerint, a mint a helyzet, melyben elköveték azt, hozza magával.

Egy kis leány tévedését akarom leírni úgy a miként történt, mert a tévedésben sok, nagyon sok minden rejlik, melynek titkai a következtetések egész láncolatát vonták maga után, anélkül azonban, hogy azok igazi okozóját a találgatók valamelyike eltalálta volna.

A tegnap este, a mint rendes vacsora utáni sétámat végeztem, s gondolataim tömkelegeiben tévelyegve számlálgattam a napokat, melyek otthonomtól és szeretteimtól elválasztanak egyszerre csak rémes sikoltás ijeszt föl merengésemaól.

Segítség, a kis Linuska néni „sublimátot” ivott. Lett nagy lötás futás. Az egyik néni szaladott az orvosok után, a másik a konyhába tojásért.

Bár a nők kiváltságos tulajdonsága a kíváncsiság, de megvallom magam sem vagyok teljesen ment tőle, óhajtottam meg tudni mi történt.

Csak nem felóra telt el, a mig ki lettem elégtve.

A mint mondják, a „tévedés” így történt. Egyik néni a „felvételi iroda” számára a múlton levő nénikék egyikétől „sublimátot” kért, minek a végére egy kis boros üveget hozott fel. A sublimát oldattal töltött üveget az ablak parkányára tette, a hol még két más hasonló alakú és sötét színű borral tölt üveg volt az apó nő bora.

A jó kedvű és mindig vidám Linuska néni — azt mondják — mit sem sejtve fölkapta az egyik — a sublimátos üveget és egy hatalmas hajtott belőle, minek következtése lett, a már említett rémes sikoltás és nagy lötás — és futás — a végén pedig ama megnyugtató hír: „nincs semmi baj tévedés volt a egésze”.

A halállal kaczerkódni egy kissé furcsa tévedés.

Tovább folytattam megzavart sétámat, volt már tárgyam, mihez gondolataimat fűzve az ólom szárnyakon haladó időt elűzhettem.

Megjelent előttem az élet tavaszán levő fiatal néni alakja, kinek csinos termete, folyton mosolygó szép arca, most e perczen talán a kínzó görcsök hatása alatt elvezitették minden kedvességüket.

Kutattam az okozat oka után.

Többször volt alkalmam kis lakásán, a hol ketten laknak egy pár percet eltölthetni.

A kis szoba összes bútora áll két ágyból egy szekrényből, két kis éjjeli szekrényből egy nagy utazó kufferből, a mi a diványt helyettesíti és egy sarokra fordított kis asztalkából, mely fölött palma levelekkel díszített arczkép tartó áll. Az arczképtartón csinosan berendezve láttam egy fiatal ember arczképét, mely sokkal több figyelemmel volt elhelyezve, mint a többi. Az arczkép elő alakja egy 30 éves fiatal ember, magas homokkal határozott tekintettel, tömött és hegyesre pödött bajusszal. Az egész alak egy csinos és megnyerő külsejű ifjut tüntet fel.

Az előttem megjelent fénykép eredetije beszélni kezdett és a következő történetet mondotta el:

P... mezőváros, mely a tudományok bölcsőjének egyik ősi fészke, egyik tekintélyes családjának viruló szépségű kis leánykaja szerelemre lobbant egy szegény, de csinos ifju iránt. A kis leányka elveszítette a szívét, a megtaláló a boldog ifju, ki viszont szerette őt küzdött, hogy a megtalált kincsét, boldogságot megtarthassa. De a leányka szülei, kik gyermekük szépségében egy nagy töket laktak, mit sem akartak hallani a frigyről, aminek következménye lön, hogy az ifjut kiutasították, kikoszarták.

A kis leányka úgy járt, mint a virág, melyre nem hull éltető harmat, nem sűt a ragyogó szinompát adó napsugár, sápadtan járt kelt, mint a ki kebleben hordja a halált.

Nem volt szabad látnia az éltető napot, nem volt szabad hallania a forrón szeretett ifju szavait, mely a kétségbe esett szivére az üdítő harmat cseppjeit adta volna.

fogial állást a nép, hanem az orosznyelvű ritus ellen. És mi oka lehet a szentszéknek egy idegen nyelv használatát ráoktrojni a népre, amely nép saját nyelvén jobban és áldásosabban megközelítheti azt a buzgó hitéletet, melyre az egyház isteni küldetését nyerte a hívek gondozásában.

Az egész világon és hazánkban is különböző nyelvű liturgiák vannak alkalmazásban. Miért ne lehetne magyar nyelvű liturgia is? Magyarországon a római katolikusok általában a Rituale Strigoniense használják, amely csak kevésben tér el a Rituale Romanumtól, melyet a trienti zsinat maghagyásából V. Pál adott ki 1614-ben. De nem ezt használják a görög katolikus orosz, román, szerb, örmény egyházak. Használják az egyik vagy másik (f-nebb elősorolt) Rituálét és pedig saját anyanyelvükön. Csak a jó magyar népek kell itt is a rövidéket huzni.

Ez az elbánás, a lelkiismeret szabadságának korlátozása.

Nem hiszünk, hogy a Szentszék ezt a merev magatartását az egyház egységének védelmezésével indokolhatja. Hiszen az alkalmazásban levő soknyelvű Rituale ezt teljesen kizárja. Tudunk esetet, hogy Gyulafehérvárt, püspöki székhelyen az urnapi körmenetnél magyar, latin, román és örmény nyelven olvasták az evangéliumokat. Maros újvárt pedig a nagypénteki istentiszteletet kizárólag magyar nyelven végezte a római katolikus pap. Az itteni hívek lelkesedése leírhatatlan volt.

Ezt a lelkesedést mindonüzt tapasztalhatni ahol a hívek anyanyelvén tartják meg a különféle ritusokat.

Az ész, a józan felfogás, a lelkipásztori okosság azt parancsolják, hogy a nép nyelvén hangozzanak fel az imák, hitoktatások, a különféle szertartások értelmezései, hogy azok a hívekben bensőbbé tegyék a vallásos érzést és a hitkerkölcsi életet.

Mondjon le tehát a Szentszék ebben az ügyben elfoglalt merev és értelmetlen álláspontjáról. Itt nem dogmatikus határozattal szemben állanak a magyarországi magyar görög-katolikus hívek. Ők erkölcsi tamponot, lelki nyugalmat keresnek a Kuria nál. A család, az állam, az egyház és az egész közelet érdekét érintik az efféle dolgok. Ne vigye a Szentszék szakadásra a híveket. Az ilyen kenyértörés az egyházat gyenyíti meg,

Az elüzlött kedves helyébe egy élete de len túl levő férfi lépett, kinek haj fűrjeit a felettük tova repülő idő fehér szállakkal hamvazta be. A szülők szemében az illető jó párti volt, mert az illető ezekkel birt. A vén Don Juan rendez vendége lett a háznak, és végre mint kerő lépett föl. A szülők megörvendettek azt hitték, hogy a gazdagság pótolni fog mindent.

Látatok már dér által leforrázott virágot Ha igen, nincs miért leírnom a kis leányra az öreg kerő szavainak hatását.

A kis leány mindent megtett, könyörgött szüleikhez, hogy ne tegyék szerencsétlené Vegre a szülők, duzzogva bár, meghallgatták és beleegyeztek abba, hogy eltessené magát: az az a Vöröskereszt egyesület kötelekőbe lépjen, mint apolónó.

A beteg kis lány beállt beteg apolónak. Nemde különös játéka a sorsnak ott keresni vigasztalást, ahol a jaj, a nyögés, a kínzó fájdalom sorozata végtelen.

E történetet beszélt el nekem az a fénykép, mely annyi szeretettel van ott, a többiek között elhelyezve.

E történet lehet, csak lehet, mert a sziv titkai kifürkészhetlenek, a t e v e d é s kulcsa.

De nem kutatom, nem akarok avatlatlan kezekkel egy a jótékonyág meg nem hálálható fizethető cselekedeteket gyakorló sziv titkai belenyulni. Ott nyög kórágán az, aki oly sokuknak ada enyhületet. Azt mondják, megvan mentve.

K i t u d j a a z t ?

mint ez az arianusoktól kezdve az ó-katolizmusig történt.

A mi görög katolikus magyarjaink még erkölcsi tekintélyt látnak és tisztelnak a Szentszékben. Jó lesz velük komolyan és atyai szeretettel tárgyalni.

A jó dorogiúknak pedig Üdvözítőnk amamondásával kívánok kitarást; Az igazság megszabadít benneteket!

IF

KÜLFÖLD

A helyzet Ausztriában. Jaworski, a jobboldal vegrehajtó bizottságának elnöke szeptember elsejére értekezletre hívja össze az összes jobboldali pártok elnökeit és a parlamenti bizottság tagjait a helyzet megbeszélése végett. A cseh konzervatív nagybirtokosok szeptember 5-ikére általános választói értekezletet hívtak össze Prágában, amelyen a birodalmi gyűlés és a tartománygyűlés összes cseh tagjai is meg fognak jelenni. Az értekezletet gróf Pálffy Edd, a cseh konzervatív nagy birtokosok pártkörének elnöke fogja megnyitni s jelentést fog tenni a helyzetről.

A Narodni Listy-nek Bécsből azt jelentik, hogy gróf Badeninek Ischben alkalmat volt tapasztalni, hogy a király a legnagyobb bizalommal viseltetik iránta. Állása most is olyan szilárd, mint akkor, a mikor hatalmasa tétőpontján állott. A németek távolmaradása a kiegyezési konferenciáról nem járt semmi következményekkel. Már legközelebb ki fog tűnni az, a mit Dunajevszki mondott egy alkalommal, hogy lehetséges Ausztriában a németek nélkül is kormányozni. A miniszterelnök nem fűzött a konferenciához olyan várakozásokat, hogy a konferencia elmaradása őt lemondásra bírta volna. Csupán a tartománygyűlés elé terjesztendő javaslatok megbeszélését célozta a konferenciával, megtárgyandó, vajjon az ülészek alatt lehet-e valami pozitív eredményt elérni: A miniszterelnök jövőd terveit illetőleg az említett lap a következőket jelenti:

Gróf Badeninek megbízható többségre van szüksége. Tagadhatlan az, hogy a jobboldalhoz fog hajlani, de az nem elégíti ki őt, hogy 425 képviselő közül, 220-230 mellette fog állani: mert ezek csak bizonyos esetekben szavaznának a kormánynyal. Epen azért szilárd, egyöntetű és megbízható többségre kell szert tenni. Ezt a többséget összehozni, ez képezi most a miniszterelnök legnagyobb gondját. A vegrehajtó bizottságnak tanácskozásai e kérdés élénk vitatárgyat fogja képezni. A belpolitika a többség megalakításáig nyugodni fog. Arról szó sincs, hogy a kabinetet rekonstruálni fogják, legalább egyelőre a mai kabinet fog kormányozni, de a kormány nem idegenkedik attól, hogy a kabinetet kiegészítse egy cseh miniszterrel, éppen úgy a mint a kabinetet Galiczia miniszterével annak idején kibővítették. Ha ez tényleg megtörténne, az esetben a kormány és a cseh nép között megvolna a természetes kapcsolat. Ahhoz, hogy a kormány minden erővel az okstrukció megfékezésére fog törekedni, semmi kétség sem fér. A baloldal maga fogja eldönteni sorsát. A miniszterelnök el van tölkelve a nyelvrendeletek végrehajtására. Különösen nagy szigorral fognak eljárni a végrehajtásra vonatkozólag azoknál a kisebb ügyeknél a hol a német nyelv a vele egyenjogu cseh nyelv hátrányára előtérbe lép.

Az indiai lázadás.

Az indiai-afganisztani lázadás, mely most az európai sajtót is élénken foglalkoztatja, Angliára nagy veszedelmet jelent. A veszedelem annál nagyobb, mert a lázadás az angol védelmi erő háta mögött, közvetlen az indiai határon folyik. Egyetlen vereség a határon és egész India a lázadás lobogója alatt harcra, tovább. A forrongás, a melynek hevessége, valósággal megdöbbentette az angol diplomáciát több okból következett. — Egy előkelő indiai politikus a Berliner Tageblatt-ban a következő érdekes adatokat közli a lázadás keletkezéséről és okairól:

A lapok jelentéseiből ismeretes, hogy az afgánok, illetve a középázsiai törzsek mind szitják az elégedetlenség tüzeit az angol uralom alatt álló hinduk és muzulmánok között. A lapok tudósításai tulzoltak. Igaz az, hogy az indiai lakosság körében tényleg észlelhető az elégedetlenség bizonyos foka az angol kormányzattal szemben. De ez az elégedetlenség sem az afgán, sem a középázsiai törzsektől sem ered. Miként Spencer Herbert igen helyesen kifejti, minden foglalás gyűlöletet kelt a foglalóval szemben és így Anglia sem járt különben elfoglalt Indiájával. Nincs kétség benne, hogy az angol civilizáció nagy haszonnal volt Indiára nézve. Csak hogy India megművelése Angliának is eminens érdeke volt. Indiában sajtó és szólásszabadság van, de nem azért, mert az angol tudomány szempontjából erre minden nemzetnek joga van, hanem mert India ezt maga küzdötte ki magának. A népnevelés is elég tökéletes, de elvégre Angliának van szüksége művelt Indiára.

Szabad sajtó, szabad szó, népnevelés és kultúra más egyéb áldásos intézménye azonban még nem minden. A veszedelem az, hogy a nép anyagilag tönkre megy és hogy az angol kormányzat, a 300 millió főből álló lakosságra erkölcsileg igen hátrányos. Midőn az angol uralom felütötte tanyáját, India ipara a legvirágzóbb volt; ma pedig ez a fenyves ipar pusztul, haladás helyett rohamosan csökken. Az a kevés gyár, a mely még szövetek előállításával foglalkozik, felkeltette az angol Lancashire figyelmét. Az eredmény az volt, hogy Anglia súlyos beviteli vámokkal ugyszólván teljesen lehetetlenné tette a termelést. Az angol kormány nagy érdemének szokták betudni, hogy az országot vasut-hálózatall látta el. Persze a vasutak az utazást olcsóbbá és kényelmesebbé tették, de az indiai lakos, a ki sokkal szegényebb, sem hogy a vasutat valaha is igénybe vehetné, anyagilag mit sem nyert. A vasutak első sorban az angol kereskedő üzleti vállalkozásának vannak nagy hasznára. Lehetővé teszik neki, hogy a ryokkal (a mezei gazdákkal) közvetlenül érintkezhesék. Ezzel elkerüli a belföldi közvetítő kereskedőket, a kik évszázadokon át virágzó osztálya voltak Indiának. Ha a szegény farmer pénzt akar, olyan termékekkel kénytelen foglalkozni, a melyeket a kereskedők megkívánnak.

Az élelmiszerek termesztéséhez nem is juthat. De ha aztán nincs eső s rossz a termés, ké-z az éhínség a maga rettenetes hatásaival. Az indiai kereskedőket az angolok nemcsak tönkreteszik, hanem teljesen kiszorítják Indiából.

Minden előkelőbb állást angolokkal töltenek be, akik legyen bármily nagy inség is az országban, fejedelmi fizetést és nyugdíjat huznak.

Kiszámították, hogy az indiai lakosságtól évenként 500 millió frankot von el Anglia. — Hyndman ismert statisztikus számítása szerint Anglia az utolsó (1877-iki) éhínség óta 10 milliárd frankot nyert Indián. Teljesen érthetetlen, hogy miért zárja ki az angol kormány a magasabb hivatalokból még a legintelligensebb Indiaiakat is: Ki lehet hivatottabb az ország ügyeinek ellátására, miot ep az ország szülöttje? A külföldi talán, aki a nép nyelvét sem érti?

Miután az indiaiakat leszorítják a virágzó ipar- és kereskedelem teréről, a mezőgazdasági keresetekre kerül a sor. Nincs az e képzeltető szekatura, amelyet az angol kormányzat a földmivelő néppel szemben el ne követelt volna.

A farmerek és ryok helyzete valósággal kétségbejítő. A nyomor oly nagy, hogy egyes falvak mezőgazdasággal foglalkozó lakossága sokszor heteken keresztül száraz, poros rizsnél egyébbel nem táplálkozhatik.

Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni, ha az indiai nép panasza napról-napra fokozódik. A jelen állapot nagyon is alkalmas arra, hogy a lakosság elégedetlen legyen az angol kormányzati rendszerrel szemben. — A sajtó korlátozása, amelyet az angol politika szintén kilátásba helyezett, még

csak növelheti a bajt. Miért kelljen a szegény indiáknak eltartani a 70.000 emberből álló angol sereget, mikor az angol kincstár soha sem sejtett nagyságu összegek felett rendelkezik? Nem helyes erre az a felelet, hogy a nagy angol sereget Oroszország feltartóztatása miatt tartják.

Nem az angol katonai erőben, hanem abban, hogy 300 millió ember legyen kielégítve, van az angol kormány uralmának ereje. Mihelyt kielégítik a nagy tömeget, meg van oldva a nagy kérdés és Anglia fenhatósága továbbra is biztosítva van. Szociális forradalomról és nem politikai lázadásról van szó.

A kántorválasztáshoz.

Debreczen, aug. 30.

(y.) Ily czimen a «D e b r e c z e n i H i r l a p» laptársunk legutóbbi szombati számában zászlót bont a debreczeni ev. ref. egyház főkántorának megválasztása kérdésében.

Előre kijelentjük, hogy a legtöbb tekintetben ugyan azon a nézetben vagyunk, a melyet a laptársunk vall magának s a pályázó kántorjelöltek közt mi is első helyen S z o t y o r i N a g y Károly mellett foglalunk álláspontot.

Ebben a kérdésben különben mind arra, a kiknek csak valami kevés érzésük van a zene iránt S z o t y o r i N a g y Károlyt kívánják a kántori székbe s a művész kántorjelölt megválasztásának ajánlása előtt nem zárkozhatik el a mi lapunk sem, a mely harcra is viszi minden erejét Szotyori Nagy Károly megválasztását illetőleg.

De nem osztják véleményét egy laptársunknak azon kijelentését illetőleg, hogy S z o t y o r i N a g y Károlyon kívül a vidék legjelesebb kántorai pályáztak a kántorságra. Számra nézve szép eredménynyel zárult a pályázat, de ha az egyes pályázók tehetségét, képességét vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy egy-kettő kivételével alig találunk köztük, valakit, a ki méltó volna a diszes tisztség betöltésére.

Az egy B e k e Antal h.-bőszörményi kántoron kívül, a kinek ismerjük el, ha hangja nem is sok van, de kellő zeneismerettel és képességgel rendelkezik, alig van valaki a pályázók közül, akinek orgonajátéka a közönségesen felülemelkednék.

Hangra nézve egyik-másik talán többet nyújt a mindennapinál, de orgonajátékban, zeneképzettségre nézve egyik sem képes utólrni Bekét, a ki jobb orgonajátékosok közé tartozik.

De még játékra nézve is hova marad B e k e Antal Szotyori N a g y Károly mellett. Ez időszert Szotyori N a g y Károly az ország legelső orgona-művésze, akivel nem versenyezhetik senki játék tekintetében. Művész a szó legteljesebb értelmében, akiben mestertükre találunk a debreczeni ev. ref. templom orgonáit.

Ne tekintsük azt, hogy az elhunyt Szotyori N a g y Károly közel három évtizeden keresztül volt ev. ref. kántor fiáról van szó, hogy Szotyori N a g y Károly megboldogult főkántorunk olyan sokat tett egyházunknak, sőt utolsó órájában sem feledkezett meg arról 4000 frt örökséget hagyván az egyházra, csak azt tartjuk szem előtt, hogy a megüresedett helyre olyan embert válasszunk, aki a néhai agg kántor megkezdett munkáját méltóképen fogja folytatni és befejezni.

Ha a pályázó Szotyori N a g y Károly nem is volna fia elhunyt főkántorunknak, akkor is kellene megválasztanunk, miután az ő művészete messze kimagaslik a pályázók mindennapisága felett.

Orgonajátékról mit szólunk?! Nagyobb művész ezen a téren nem akad kivülr Magyarországon. Kiváló zeneszerző. A halhatatlan magyar dalköltő Petőfi legremekebb költeményéhez a «T a l p r a m a g y a r»-hoz ő szerelte a zenét a lélekemelően szép dalhoz és pedig olyan zenét adott, amely méltó minden tekintetben a remek műhöz.

Az elhunyt Szotyori N a g y Károly órára bízta a legnagyobb örökséget: eddig még ki nem adott egyházi zeneműveit, melyet nagy művész szakértelemmel most rendez sajtó alá fia, akinél méltóbb embert aligha találunk a debreczeni egyház kántori székébe.

Az elhunyt kántor volt a ref. zeneirodalom uttörője, megalkotója; művész apjához méltó ügybuzgalommal szeretettel folytatja a megkezdett nagy munkát fia, akinek legszebb egyházi művei valóságos gyöngyeivé váltak a ref. egyházi zeneirodalomnak.

Nemcsak nagy mulasztást, valóságos megbocsájtathatlan tévedést követne el a debreczeni ref. egyház, ha Szotyori N a g y Károlyt meg nem választaná a kántori székbe, aki pedig, mint orgona-művész már eddig is oly sok dicsőséget hozott szülővárosára — Debreczenre.

TARKA-ÉLET.

Egy barátom regénye.

Ő egy este gyufát kért és én székkel kínáltam meg. Azóta elválhatlanok vagyunk a szomszéd szoba lakójával.

Nagyon megszerettem az ábrándos és mindig szomorú fiatal embert s naponként összejövünk. Ő végig dől a hencseren, ábrándozik messze. Csak egy-egy sohajjal jelezve jelenlétét.

Együtt ülünk, halgatunk és úgy értjük egymást. Oly jól esik halgatni, a félhomályban, sokszor oly megindító az ő szomorúsága, szinte akaratlanul kérem, mondja el buját, hadd osztozzam bánatában, hisz könnyebb azt elviselni, ha van valaki, a ki résztvesz keserveinkből, enyhül, megoszlik a fájdalom.

Sohajta köszönte meg a részvétet, de halgatott s elmerengett a semmiségbe. . .

Egy este újból együtt ültünk a verendán, holdvilágos gyönyörű nyári este volt. En emlékeim között tévelyegtem, ábrándoztam s ő is a szép férfias arcát kezére hajtva, gondolkodott. Egyszer csak beszélni kezdett, a nyári éjvarása közlekenye tette s beszélt — panaszkodott:

Ünnep volt, tarka-barka nyüzsgő tömege az ünneplőknek tartott a templom felé s én ablakomból néztem az érdekes és folyton változó képeket.

Egyszerre mintha villanyos ütést kaptam volna s mintha valami titkos delejes erő kényserített volna tovább követni tekintetemmel a pilanattal előbb elhaladó tüneményes szép nő alakot s ő mintha érezte volna, hogy valakinek tekintete követi, egy percze visszatekin tett a leggyönyörűbb fekete szemekkel. Tekinteteink találkoztak s a delejes tekintettel magához kapcsolt, elhajolt engem s szívem a gyönyörök gyönyörével telt meg.

Akaratlanul követtem megittasult szívvel lesve minden mozdulatát s ő mintha ugyanazon érzés hatása alatt lett volna, kedvesen tekintet reám szemecinek búbája lebilincselte s oly kedvesen s barátságos tekintett felem, — hogy bátorságot vettem magamnak a közeledésre.

Megismerkedtünk s pár perc mulvamár oly meghittan beszélgettünk, mint két régi — igen régi jó barát.

Azóta gyakran kísérttem a templomba a legszebb tüneményt, soha sem beszélünk szerelemről vagy illyesméről, de ez szükségtelen is lett volna, ha kettőnk szemei egybe kapcsolódtak és én belemérlhettem a tiszta mélyseges szempár szemléletébe, ő lángoló tekintetéből a legnagyobb rajongást és én őz szelid szeméből a gyengéd odaadást s a becéző szerelem minden igéretét olvastam ki. . .

De beteg nehéz beteg lettem. Lakásomon feküdtem betegem, elhagyatva lázasan s forróságom csillapítására nem volt ki egy csep vizet adjon.

Midőn a szokott időben nem jelentem meg látására, tudta meg betegségemet s félretett minden tekintet s eljött, apolt meggyógyított, hogy örökre betegévé tegyen. . .

Ünnepre volt kis szobámnak. Kedves csalogása mellett igyekezett rendbe, összhang-

zásba hozni a legény fészket s bájával, varázsszával betelt kis szobám s én boldog voltam, hogy beteg vagyok. . .

Lázálmaimban hozzá beszéltem, fejem forróságát enyhítő hűs keze s boldog, nagyon boldog válek.

A nehéz krízis perczeiben lázálomomon keresztül hallam zokogását s midőn már a lélek válni akart a testtől, visszatartá azt a hűsleges odaado ápolása szerelmemnek.

Meggyógyultam, boldog lettem. A rideg magány helyett szerető kéz ápolása alatt helyre jöttem, hogy örökre beteged legyenek tisztán szép szempár. . .

De semmi sem tart örökké. — A világ irigysége a rossz nyelvek elválasztottak bennünket s te, kit oly odaadással szerettelek, azt mondod, gyűlölek — és szemedben könyek csillognak bár, de eltasztasz magadtól, ridegen, — hogy titkon kisírhasd magadat. . .

S most behunyom szemeim, előlme tünik a négy évi boldog múlt — odadó szerelmed. Megjelenés kedves mosolyoddal s feltápad a soha sem gyógyuló sebeket s nem adsz rá gyógyírt soha soha. . .

Anti bácsi.

Ujdonságok.

Steinfeld Mihály.

A városházán újra gyászlobogó leng: egyik legnagyobb birtokosa és a város legelső bérlője holtan fekszik, macsi kastélyában: leterítette aig 30 éves korában a rideg halál a még pár héttel ezelőtt viruló egészségű kiváló férfit.

Mély magdöbbenéssel értesült a szomorú esetről az egész város, mert futótűzként terjedt az elhírtelen. Az első hírt a katasztrófáról dr. L o s o n c z y Almos hadházmegyei főorvos, az elhunyt hazi orvosa hozta, a ki egyenesen halálos ágya mellől érkezett vissza a városba.

Steinfeld Mihály pár héttel ezelőtt lett rosszul s orvosa v é r m é r g e z é s t konstatáltnála s akképen is gyógyította. A szörnyű betegség azonban kifogya az orvosi tudományon és igyekezten folyton terjedt s terjedt lassankint megemészte az egész szervezetét az erős és egészséges fiatal férfiak. A napokban aztán annyira veszedelmes vált betegsége, hogy egy bécsi tanárt hívtak ágyához, ki tegnap meg is érkezett s miutént látott szükségének a betegem végrehajtani, ami aztán dr. Losonczy segédkezése mellett magis történt, azonban a sors vezetését immár nem korrigálhatta: S t e i n f e l d Mihály kevéssel az operáció után ma reggel 9 órakor roppant kínok után meghalt.

Az elhunyt b. e. S t e i n f e l d Antal fia s aig 30 éves volt. Iskoláit a debreczeni ev. ref. főgimnáziumban és a bodeni agrikulturnakadémia gazdasági tanintézetben végezte atyja oldalán vezette saját s a városól bérelt óriási macsi uradalmuknak gazdaságát s tanulmányait, külföldön szerzett bőséges tapasztalatait fektetve bele valóságos mintagazdasággá emelte a rendelkezésére állott nagy tőke segítségével, remek példát adván az okszerű gazdálkodásra Debreczen birtokosaiuk. Mint a város egyik legtekintélyesebb virilistája, mióta a törvényes kort elérte, tagja a törvényhatósági bizottságnak és a debreczeni gazdasági egyesületnek. Mint ilyen a két testület tagjaiból közösen alakított városi lötenyészési bizottvágnak elnökévé választottat, az állásában is mindenütt a város és közönség javára érvényesítve nagy készütséget és gazdag tapasztalatait. Édes atyja, Steinfeld Antal a múlt évben elhunyván maga vette át gazdaságának kezelését. Nagy feltűnést keltett az év tavaszán mikor n-jével H o l t s c h e r Lujzával és egész családjával együtt áttért az izr. vallásról az ev. ref. egyház kebelébe. A már előbb elhunyt gyermeke holttestének az izr.

temetőből családi sírboltjába leendő átszállítására nemrég kapta meg a hatóságí engedélyt.

*** Tanácsülés.** A városi tanács ma d. e. 10 órakor rendes ülést tartott Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöklete alatt, melynek tárgyait folyó ügyek képezték s a melyek fontosabbjairól újdonsági rovatunkban számolunk be. Ezekon kívül az ülés elején a legmélyebb részvét és megilletődés hangján jelentette be a polgármester Steinfeld Mihály v. bizottsági tagnak, a lötenyészési bizottság elnökének s a város macsi uradalma berljőének ma d. e. 9 órakor történt gyászos elhunytát. — A tanács elhatározta, hogy az elhunyt érdemeit jkönyvben megörökíti, a gyászoló családhoz részvétiratot intéz s a temetésen küldöttségileg képvisel-ei magát.

*** Új napilap Kassán.** Pannaonia című alatti évek óta társadalmi lap jelenik meg Kassán, a mely a napokban politikai napilappá alakult. Hohennauer Lajos s mivel a lapnak egyik főcélja a kassai kir. tábla működéséről a kerületnek értesítést adni, a jogi rovatot külön szakértő vezeti dr. Glück Lipót ottani tekintélyes ügyvéd személyében, akinek tollából folyt az a jeles vezércikk is, melyet mutatónál mai számunk élén közlünk.

*** Zsolttárok terjesztése.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a városi nyomdában nyomtatott zsolttárokat az egész tisztántuli kerületben elfogja terjesztetni és e célból a bizományos Telegdi K. Lajossal megegyezésre jutott és körlevél kibocsátását határozta el, melynek ajánlására főt. Kiss Áron püspököt kéri fel. A dolgról bővebben helyszűke miatt csak holnap emlékeztetünk meg.

*** Kantor bíráló bizottság üléséről.** Tegnap délután tartott ülésén a kantor bíráló bizottság tagjai elhatározták, hogy véleményüket a csütörtök délután tartandó összejövetelen fogják nyilvánítani.

*** A Zabolch-i emlék leleplezésén** képviselői fogja magát, mint azt Szabolcs megye átiratát tárgyalván a tanács mai ülésében elhatározta s a képviselővel Bészler Károly és Oláh Károly tanácsnokokat biztatta meg.

*** Tanév megnyitó ünnepély.** Ev. ref. népiskolánkban az új iskolai év ünnepélyes megnyitása Szeptember hó 1-én azaz szerdán reggel fog megtartatni a kis templomban és a kossuth utcai új templomban. Amott N. Dicsőfi József, itt Mitrovics Gyula mondanak háladó imát. Tisztelettel meghívjuk erre a szükeket s általában a tanúgy iránt érdeklődő közönséget. Emlük az ártatlan gyermeki szívek vallásos érzését a mi megjelenésünkkel is! Az iskolai előljáróság.

*** A harcszerű lóter.** Ez a rettenetes kérdés újra kiser. Most meg már arra kéri az ezredparancsnokság a városi tanácsot, hogy ajándékozzon neki egy csomó fat, amelylyel építményeket létesítsenek azon a területen. Mivel meg maga az sem tiszta dolog, hogy szabad-e azon a területen egyáltalán valamit létesíteni, a városi tanács mai ülésében a honvédeknek a gyakorlatról leendő visszaérkezése utánra halasztotta a kérdésben az érdemleges határozathozatalt.

*** Tót invázió a város házában.** Tanyát ütött ma reggel az éhség és fáradtságtól elcsigázva 36 szegény tót nagyszámos a város háza udvarán. Két napi éhezéstől tántorogva kértek a főkapitány segítségét, hogy haza jussanak, kirtt a szemeikből a nyomor s az igazi inség. Lementek szegények aratási munkas tartalóknak éhező helyekre, de mire ők gyalog beértek, vége is lett a dolog időknél. Újra visszaindultak tehát hazájukba, nyomorultul tengődve, két napja nem ettek semmit sem. Ott feküdtek szegények a kemény kövön éhesen, szájalomraméltóan nyomorogva. — A kapitányság ellátta őket élelemmel és ma d. e. 4 órakor küldi őket tovább haza.

*** A rejtélyesen hulló kövekről.** — A multkor irunk már arról a házról, melyeknek udvarára egész éjjel esnek a kavicsok százai. A rejtélyes dobálót nem sikerült még ma sem elcsipni. A legszigorubb vigyázat dacára sem. Most már magát a III. ker. kapitányságot érik

a dobált kövek és nagyokat döbben a kapu esténként a hajtott kő eséstől. Rossz, éretlen tréfa az egész, amely könnyen életveszélyessé válhatik arra nézve, kit a dobott kő véletlenül érhet, s épp azért igyezik a rendőség e tiltakozatos bűnöst mielőbb elfogni s rossz mulatságában meggátolni.

*** Ki lesz az autonómiai képviselő?** Tegnap reggeli 9 órakor Nagyváradon a kath. kör elnöki helyiségében értekezre gyűltek össze az autonómia központi bizottság tagjai hogy a kongresszusi képviselőre beadott szavazatokat összeszámolják. Amint az egyes kerületekből beérkezett tudósítókban mint értesülve vagyunk többsége gróf Battyhány Józsefnek a váradi kath. kör neh. elnökének Dr. Horváthy Gyula jogakadémiai tanárral szemben. Daczára a többségnek, gróf Battyhány József nem képviselendő a nagyvárad kerületet mert tudvalevőleg időközben a grófit elszóllította a halál az élők sorából. Most tehát a bizottság intézkedni fog a szabályzat értelmében az új választás iránt. Hogy ennél az új választásnál ki lesz a Dr. Horváthy Gyula ellenjelöltje abban a tekintetben tudomásunk szerint nincs semmi megállapodás, a központi bizottságot Dencs János elnök hívta össze.

*** Közvilágítási bizottság üléséről.** Szombat délután egynegyed 4 órakor jött össze először a közvilágítási kérdést intéző bizottság jelen voltak: Simonffy kir. tan. polgármester elnöklete alatt Komlóssy Arthur főjegyző, Roncsik Lajos, Bészler Károly, Oláh Károly tanácsnokok, Szabó Kálmán kamarai elnök és Tikos Imre helyettes főmérnök. Ezen összejövetelen elhatározták, hogy mivel egy főmérnök, mint főügyész és főszámvevő nincsenek itthon az ügy érdemleges tárgyalásába nem kezdenek. Az eddigi intézkedéseket a bizottság helyszínel fogadta s az elnök legközelebbi ülést jövő hó 4-én délután fél 4 óra ra tüzte ki.

*** Triumviratus.** — Három dorogi fiatal ember u. m. Hegedűs Imre, Varga Gábor és Varga Imre Manheim kereskedőnek a boltjába bementek avval az előre elhatározott szándékkal, hogy majd a boltost megcsalják. Rendelték szivart maguknak, ki is válogatták a javát a skatulyából, — de mikor fizetni kellett volna szépen megakartak ugrani. Ekkor veszekedés lett a dologból s valamelyeknek a sapkája ott maradt a boltosnál, visszatértek tehát a sapkáert s fenyegették az öreg embert, hogy adja ki a sapkát, mert majd így meg úgy lesz. A fenyegetésnek engedve a kereskedő, kiadta a sapkát s így megszabadult a három garázda legénytől. Ebben az ügyben matartotta a helybeli kir. törvényszék meg a végtagyalást — Hoffmann József kir. törvényszéki bíró elnöklete alatt. Mint szavazó bírák: Deák Ferencz trvszéki bíró s Tóth Aurél albiró működtek. Jegyző: Bányász, ügyész: dr. Nagy László. A tanak azt vallották mit már fentebb előadtunk, — de meg a vádlottak is beismerték a tettökre rótt bűncselekményeket. A tanuk megeskeltése után dr. Nagy László terjesztette elő vádbeszédét, mely szerint kéri Hegedűs Imrét a kihágási btrkv. 126. §. tovbba Varga Gábort és Imrét a kihágási btrkv. 69-ik §. 2-ik pontjában. azután mind a 3 vádlottat a btrkv. 350 §. és a 353 §. pontja szerinti szarolás bűntettében Hegedűs Imrét ezen kívül a kih. btrkv. 137-ik §-ában bűnösöknek kimondani, őket ezért megfelelőleg büntetni. Rövid szánat után az elnök kihirdette a törvényszék ítéletét, mely szerint Horváth Imre két havi fogházra és Varga Imre 1 havi fogházra ítéltettek el az ügyész által ellenőkemel váe alapján.

*** Kokas viadal.** Az embervásárban újra összecsdült a nép nézi Kókás Ferencz viadalát Fodor Károlylyal, a kik alaposan helybenhagyták egymást rem nézve, de útte egymást ahol csak elértek. A rendőségnek csak nagy nagy nehezen lehetett a küzdő feleket egymástól elválasztani és a kapitánysághoz kísérni. A küzdő felek kérdőre vonatván teljes egyetértéssel vallják, hogy ők csak j. tréfalnak. A rendőség is megtréfálta őket két két napi elzárással.

*** Az erdőöri szakvizsgák f. é. október hó 18-án és az erre következő napokon** Budapest. Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolcson, Kassán, Máramaros Szigeten. Debreczenben Kolozsvárt, Székely Udvarhelyen, Brassóban, N. Szébenben, Temesvárt, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, — a vadöri vizsgák pedig az erdőöri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapest. Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt a vármegye házában d. e. 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni. Felhivatnak mindazok, kik az erdőöri szakvizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat, a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőhöz f. é. szeptember hó 30-ig nyujtsák be. Budapest. 18671 aug. 9. Földmívelésügyi min. kir. Miniszter.

*** A sok tolvajlás oka.** A rendőséghez az éjjeli őrzárattól azon jelentés érkezett be, daczára annak, hogy egy rendőrkapitányi szabályrendelet tiltja a kapuk 10 órán tül nyitva hagyását a Hatvan-utczán és környékén az éjjel 40 ház kapuja vagy ablaka volt nyitva. Ilyen körülmények közt soha sem lehetséges a tolvajlásokat meggátolni, mert tudva van, hogy alkalom szüli a tolvajt.

*** Ittasan.** Jól betörülközve a debreczeni karcostól állított be tegnap Szabó József Bözörményi Imre szatócs botjába s miután ott melyen belenézett a pálinkás butykosba a ibenn veszekedő ital hatása következtében mndent törni és zuzni kezdett utoljára a szatócs Bözörményi fejét is, miben őt azonban a rendőség megakadályozta, bekisererte.

*** Állatkivíteli tilalom.** Simonffy Imre kir. tan. polgármester a következő táviratot kapta a földmívelési miniszteriumtól: — Távirat. — 5854 eln. Polgármesternek Debreczen. — Utrak belügyminiszter törvényhatósága erüetéről serteseknek és erődzőknek Ausztriába való bevitelét f. évi szept. 3 tól kezdődőleg megtiltotta, — Irásbeli rendeletem vételéig is a tilalmat tegye közhírré. Földmívelésügyi miniszter. —

*** Az Ébredés dalkör köszönete.** A magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egyletének dalköre az alábbi sorokat küldte a debreczeni szaktársaknak, amely élénk tanubzonsága annak, hogy milyen jól találják magukat körünkben a derek budapesti nyomdászok. Ime sorak: Köszönetnyilvánítás. A a é. augusztus hó 20—22. napjain Debreczenben megtartott nyomdász-kongresszus, valamint a debreczeni könyvnyomdászok egylete 25 éves fennállási jubileuma alkalmából ez uton is forró köszönetet mondunk azon szivélyes fogadtatásért és ama páratlan vendégszeretetért, a melylyel bennünket a debreczeni szaktársak részesítettek. Nem mulaszthatjuk el továbbá hálás elismerésünket kifejezni Debreczen sz. kir. város tanácsának is azon áldozatkészségért, amelylyel az ünnepély fényét emelni sziveskedett. Köszönet illeti még a vidéki hírlapíró szövetség debreczeni tagjait valóban lelkes támogatásukért és a debreczeni munkás dal egylet tagjait, valamint mindazon testületeket, amelyek fogadtatásunk, illetve bucsuzásunk alkalmából részt vettek. S midőn az ott eltöltött kedves napok örökre emlékeztetünk be vésődtek, a debreczeni szaktársaknak, Debreczen sz. kir. város közönségének, — valamint mindazoknak, kik ez ünnepségek sikeréhez hozzájárultak, e helyen is mondunk lelkes Isten hozád-ot. Budapest, 1897. évi aug. 27-én. — Szaktársi és hazafias üdvözléssel ÉBREDÉS, a magyarországi könyvnyomdászok és betűöntők egyletének dalköre.

*** Katonánk utja.** Pankotáról szombaton kivonult a manővrozó katonaság Pankota környékén befejeződtek az ezred és dandárgyakorlatok a 33, 37, 39, és 46-ik gyalogezredek bakái s a nagyvárad tüzerütegosztály fölött tegnap tartotta Waldstäden János baró hadtestparancsnok az utolsó szemlet. Ma Aradon kersztül haza utazik Temesvárra a hadtestparancsnok, az ezredek pedig megkezdtek az elvonulást Pankotáról — Lipa fele, Dranc Ágrs, Ternova, Aranyág, Dud közönségek utbaejtéssel, a Hegyes hegységen keresztül vonul-

nak a katonák Lippára a hadtestgyakorlatok központjába. Az igen «meleg napok» tehát csak most kezdődnek meg, Pokorny Hermán nagyváradi hadosztályparancsnok, a hadosztály irodával együtt, szeptember 2-ig marad még Pankotán, akkor teszi csak át szállását Lippára.

* **A piaristák memoranduma.** Az ország első tanítórendje, a kegyes tanítórend — mint értesülünk — terjedelmes memorandumban fordul a kultuszminiszterhez, hogy a rend kezelése alatt álló gimnáziumokat megfelelő állami segítségben reszesítse, mert a piaristák különben nem tudják fentartani iskoláikat. A ki ismeri a rend mintaszerűen bazilias, hasznos és liberális tanítási rendszerét, ismeri a piarista papok puritán életét, el kell, hogy ismerje a memorandumban előterjesztett kérelem jogosultságát. A rendnek huszonnégy gimnáziuma van, valamennyi példája a rendes és kitűnő középiskolának. A huszonnégy gimnáziumban közel hatszáz piarista tanár és tanárjelölt tart előadást és valamennyi nagy tanítási idővel van megterhelve. A fizetés e kettős diplomával bíró professzoroknak a szerény elhatárolt évi 100—150 forint, a miből a piaristáknak ruházkodnia is kell. A nevelés-ügyben csekély összegből alig jut valami az önművelés költségeire s az önzetlen piaristák főleg ezért fordultak sorsuk javítását kérve a kultuszminiszterhez, a ki új budgetében valószínűleg a képviselőház elé fogja terjeszteni a piaristák szubvenzióját.

* **Zárt pénzesutalvány.** A zárt levelezőpók mintájára zárt pénzes utalványt szerkesztett Mandel Mihály kassai polgár s a kereskedelmi miniszter elé terjesztette azzal a kéréssel, hogy rendelkezze a forgalomba hozatalát. Az új pénzes utalvány egyik lapja csak olyan mint a mostani, a másik amely erre ráhajlik, az írásbeli közleményeknek van szánva. A kétalap a lyukasztól enyves szegélye egymásra ragasztható. Az új utalványminta igen csekélynek látszik, különösen azok számára, akik sok jó tanácsot és kevés pénzt küldenek.

Petőfi dombormű.

Debreczen, aug 30.

A mai postával vettük a következő felhívást, a mely — hiszszük — nem fog süket fülekre találni:

Marcius 15-ének közelgő felszázados évfordulója minden magyar emlékezetében Petőfi halhatatlan nevéhez fűződik.

A nagy költő, kinek nevét a dicsőség legfényesebb koszorúja övezi, ezeltől mar-már 50 évvel ama világtörténeti negy napon, amely fordulat képez a magyar történelemben a sötétség és a világosság ébredés hajnala között, rettenthetetlen bátorságával nyitott új lapot nemzetünk történetében, amely lap irásának első szavai újabb fejlődésünknek hatalmasan előmozdító nyitánya:

Talpra Magyar!

A Talpra Magyar lángelkű költőjének szellemétől sugárzó vonásait megörökítve látjuk ihletett művésznök Aradi Zsigmond zseniális domborművében. A művész impozáns alkotását karrarai márványban díszes, pompás kiállításban bírhatja a nemzet honfiak és honleányok áldozatkészségéből.

A domborművet, melyet a szoborművész évek előtt megrendelés nélkül lelkesedésből elkészített, meg kell szerelnünk, valamely fővárosi gyűjteményünk, közintézetünk számára.

Bizton reméljük a tömeges adakozást, előre megállapítván, hogy a mutatkozó fölösleg a Petőfi társaság alapítójának gyarapítására fordítatik.

A dombormű ára 5000 forint.

Néhány hónap választ el a március 15-dike ötven éves évfordulójának, Petőfi nagy napjának ünnepétől.

Addig a gyönyörű domborművet birnunk kell.

Az adakozások közlésére, nyugtázására a fővárosi napi lapokat kérjük fel.

Az adományok a Petőfi dombormű bizottság pénztárnokához, Farnady József urhoz, a magyar földhitelintézet ügyészehez (Kossuth Lajos-utca 3) küldendők.

Kelt Budapestben, 1897. évi aug. hóban.

A Petőfi dombormű bizottság:

Jókai Mór Bartók Lajos
diszelnök. elnök.

Bercsényi Kálmán Báron István Dalmady
Győző Endrődy Sándor Farnady József
Hraeza György Szana Tamás.

A szerelem mint mezőrendőri kihágás.

Az ismeretes sötét verem óta a szerelem már igen sokféle elnevezést volt kénytelen elvinni. L i r a i Dallamár ur, a kiváló alanyink dalában igen sokszor szerepeltette, de egyszer se olyan eredeti alakban mint egy megyebeli község fiatal segédjegyzője.

A segédjegyző ur a napokban a promenád felé ment a hivatalba, s a mint arra gondolt, hogy a nagy melegben a piaci kofák becsületsértési pörökének elintézése helyett menyével jobb lenne a sífoki plátón kurizálni a fiatalasszonyoknak, — valami idillikus dolgot vett észre. Két fiatal, meg a naiv korosztályhoz tartozó kisasszony akácgalatt tepegetett ezzel a ma már nem új, sőt elkopott nótával: »Szeret, nem szeret, szeret...»

Ha tehetséges alanyink, Lirai Dallamár ur a szemtanuja annak, bizonyára előhuzza a manzsettáját (mert az ihlet perczeiben soha sincs papír nála) és lehevénysz néhány ideálista stenzát. A segédjegyző ur azonban nem követte az alanyiak szokását, hanem az ördögi Anatól grófokét: pokoli ötlete támadt.

Gyorsan a hivatalba ment és ott egy idézési blankettára ezeket hevenyészte rá: »X. Y. és V. Z. lakosnők fölívattak, hogy mezőrendőri kihágási ügyekben, . . . segédjegyző hivatal szobájában e hó 27-én külnbeni elővezetés terhe mellett jelenjenek meg...»

A szerelemnél, akit ily módon közönséges mezőrendőri kihágásnak minősítettek, csak a megidézett leányok p a p a i voltak dühösebbek.

Az idézés terminussán, a mikor a segédjegyző ur kiparfümírozta a szobáját, hogy a ritka vendégek ne érezzék a dohány bűzét, — a lányok helyett a papáik jelentek meg különben elővezetés terhe nélkül. Ék telen dühvel interpelláltak meg a segédjegyző urat a fonnebb leirt pokoli ötletért.

A segédjegyző ur már nem tudta, hogy kicsodát mondjon, utóvégre is annyit nyögött ki:

— De kérem, kis ártatlan tréfa volt az egész . . .

A papák először is különbeni fegyelmi kérés terhe mellett kikérték maguknak az ilyen tréfát, azután elrohantak. A segédjegyző ur pedig busan felsóhajtott:

— Nem lehetett semmit se csinálni . . . Ah, ha a sífoki plátón, a fiatal asszonyoknak kurizálna . . .

A halálraitelt utolsó órái.

Ezzel a címmel Mark Twain a következő megrázó apróságokat írja:

— Sorsom meg van pecsételve, szólott a halálraitelt, nincs remény, le kell számolnom az étellel. Néhány óra múlva vége mindennek, de legyetek meggyőződve barátim, sohasem hittem volna, hogy ennyire jutok.

— Egy pillanatra sem kétekedtünk oktalanságodban, feleltünk és láthatod, hogy ebben a nehéz órában senki el nem hagy. Viselkedj bátran, mint férfihoz illik.

— Ah, szakított felbe minket, nem félek. Előbb vagy utóbb, egyszer meg kell lenni, mellékes: miképen. Nem félelem, a mit érzek, hanem kínos bizonytalanság: hogy lesz a tulvilágon?

Mély szomorúság fogta el. Mindent megtettünk, hogy barátunkat, kit a végzet oly váratlanul s oly borzalmas módon készült körülből kiszakítani megvigasztaljuk. Kívánságait szinte leolvastuk az arczáról.

— Vigasztalódj, szólunk hozzá a tölünk teltető legjobb falattal kedveskedtünk neked.

S ezzel rámutattunk azokra az életekre, melyeket számára hoztunk s a melyek kedvenc ételjei voltak.

— Megborzadt.

— Az utolsó vacsora! suttozta.

Aztán, elfojtva minden félelmet s minden reménytelenséget, oda ült az ételekhez és evett. Úgy evett, mint az olyan ember, a ki nem tudja, mit tesz: szinte gépiesen. Mikor végzett, félretolta a tányérokat, zsebéből kihuzta a pipát.

Fájdalmasan nézett rá.

— Látjátok, fiuk, szólott, senkitől sem válok el oly nehezen, mint ettől a barátomtól, ki legnehezebb órámban megvigasztalt. Utolsó pipám!

Ugy láttuk, hogy szemeiben könnyek rezegnek.

— Az utolsó füstkarikák, tette hozzá, az utolsók.

Ünnepélyes meghatottsággal gyujtott rá, ünnepélyes áhitattal szivta magába a füstöt: és lassan, fájdalmasan fujta magától a gyűrűket, mintha nem akart volna tőlük megválni. Elhalványodott és ajkai remegtek.

— Az utolsó pipa! sóhajtott keservesen és hogyan, hogyan nem, a pipa egyszerre elhagyta ajkait, leestett és őszetörve feküdt a földön. Olyan pillantást vetett a csereprekre, a melyet soha el nem felejték.

Aztán felkelt. Egyik kezével megsimogatta homlokát és végighuzta borzas haján. — Ez a vég kezdete . . . suttozta és felénk nyujtotta kezeit, melyeket mi megragadtunk és melegen megszorítottunk.

Másnap reggel megindult a nehéz uton. Sápadt volt és mindenre kész. A pap mellette haladt és szeretettel beszélt neki. Mi követűs. Még egy pillantást vetett reánk, bucsuztunk örökre. Aztán . . . aztán felment a lépcsőn az oltár lépcsőin és örök hűséget esküdött Smith Edith kisasszonynak.

KÖZGAZDASÁG.

A világ gabonatermése 1897-ben.

A világ ez évi gabona termésére vonatkozó szokásos kimutatások felé ez évben mindenki sokkal nagyobb érdeklődéssel tekint mint rendszerint. Rosz aratás hírei érkeznek mindenfelől, de e hírek sok tekintetben ellentmondók voltak s tudott dolog, hogy gyakran a spekuláció érdekében gyártattak. A földművelési miniszterium a világtermésre vonatkozó jelentéseire alapítja. Tévedések, felületes elbirálások itt is fordulhatnak elő, de eme kimutatások a magán jelentéseknél minden esetre több hitelt érdemelnek.

Alább:ekben közöljük a világtermésre vonatkozó adatokat, melyek kétségtelenné teszik, hogy szokatlan gyenge gabonatermésű évvel van dolgunk. annál inkább, mert az 1896-iki gabonatermésből kevesebb készlet maradt fenn mint 1895-ről 1896-ra.

A jelentésekből ugyanis kiténik az, hogy a gabonával bevetett terület jóformán sehol sem emelkedett, ellenben több államban jelentékenyen kisebb terület volt bevetve. Ez államok Kelet India, Argentína, Franciaország, Romania, Bulgária, Törökország, Görögország, Tripolis és Olaszország. Azonkívül a tulságos sok esőzés miatt Magyarországon is kevesebb gabonát vetettek a gazdák, ugyszintén Ausztráliában és az amerikai Egyesült Államokban.

Az időjárás annyira nem kedvezett a vegetációnak, hogy a termés erdmányok Európa nagy részében 10—50 százalékkal

kisebkek, még az 1895-iki meglebetős gyenge közepes termésnél is. Argentína, Ausztrália, Kelet-India, Chii és az afrikai kisebb államok szintén 20-40 százalékkal kisebb termést arattak és így az exportra is termelő államok sorából, gabonafelesleg hiányában, kilépnek. Az amerikai Egyesült Államok, továbbá Németország, Spanyolország, Belgium, Hollandia, Dánia, Svédország és Norvégia, továbbá Oroszország északi és nyugati részei, végül Anglia meglehetősen jó termést értek el.

Sertésvásár.

aug. 28.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz dáronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 00-55 krajczárig, közép (páronként 250-260 kilogramm sulyban) 53-54 krajczárig könnyű (páronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52-53 krajczárig.

Sertéslétszám: 1897. évi aug. 26-ik napján volt készlet 30.823 darab, 1897 aug. hónap 26-ik felhajtott 250 drb, 1897 aug. hónap 27-ik napján elszállított 262 drb 1897 aug. hónap 26-ik napjára marad készletben 30.611 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata élénk.

Budapesti gabonatözsde.

aug. 28

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u n a	kilós	Ar 100 kg.	kilós	Ar 100 kg
Bánsági ó	76	—00—00	80	00.00—00.00
»	77	—00—00	81	00.00—00.00
»	78	—00—00	82	—
Tiszavidéki ó	79	—00—00	80	13.55—13.70
»	76	12.25—12.35	80	—
»	77	12.40—12.45	81	12.60—12.55
Pestvidéki ó	78	12.50—12.55	82	12.65—13.70
»	79	12.40—12.65	—	—
»	79	12.40—12.30	80	—
Fehérmegyei ó	76	11.40—12.40	81	—
»	78	12.40—12.50	82	12.65—13.60
»	79	12.55—12.60	—	12.00—13.75
Bácskai ó	76	11.65—12.35	80	—
»	77	11.50—12.45	81	00.00—00.00
»	78	12.20—13.55	82	00.00—00.00
Észak magy	79	—	80	—
»	79	—	81	—
		Min. hekt.-ben	Ar kilogram	
Rozs elsőrendű	uj	70-72	9.00	9.10
» másodrendű	»	—	8.90	8.95
Árpa takarmánynak	»	60-62	6.50	7.00
» égetni való	»	62-64	7.20	8.00
» serfőzdei	»	64-66	8.00	10.00
Zab	»	39-41	6.30	6.50
Tengeri bánsági	uj	—	4.95	5.50
» más nemű	»	—	4.35	5.35
Repeze bánsági	»	—	12.20	13.00

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)

Irtta: **Somodi József.** 4.

— Mondja csak kedves bácsi! Igaz, hogy Magyarország is olyan szép, mint Erdély? Regényekben, utleírásokban sokat olvastam bár felőle; s még több szépet hallottam Magyarországról, lovagias, becsületes népéről, bájvs honleányairól: de mégis azt hittem, hogy Erdély a magyar hazának a legszebb része.

— Bohó gyermek! Ha meglátod második hazádat; ha megismered Magyarországnak rónait, bérceit, hegyeit, völgyeit; ha látni fogod a roppant térségű szántóföldeket, a hol a szellő aranyszínű buzakalászokkal játszik, s megízleled majd hegyeinek az egész világon híres borait s különösen, ha közelebbről megfogod ismerni nemes szívű, vendégszerető lakosait: akkor — talán — el is felejtöd szülő hazádat.

— Oh soha... soha! Higgye el kedves Zsiga bácsi. Soha!

— Szép, szép tőled édes leányom! hogy

annyira ragaszkodol szülő földedhez. De most már, ha el nem felejtöd is Erdélyt — a körményeknél fogva, mégis Magyarország lesz a te új hazád.

— Alig várom hát, hogy a határt elhagyjuk, s láthassam új hazámat...

A beszélgetés itt véget ért. A két utas gondolataiba mélyedt. S míg az egyiknek keblét a bosszu érzete foglalta el egészen: addig a másik — minden bánata között is — szívén egész melegevel gondolt egy ifju leventére.

*

Az utasok végre elérték céljukat.

— Isten hozta, Isten hozta! — szalad az érkező kocsi elé a házi gazda, Magyar Tamás. Rózi, Rózi! — kiabált a férj — jöjj hamar! Megjött az én régi, kedves, szeretett komám.

A feleség, Timár Rozália asszony, tőle telhető sebességgel sietett az utasok elé. S mert az öreg vendég, férjének régi ismerőse, komája volt: ő is jó szívvvel, igaz magyar szeretettel fogadta az új, ismeretlen vendégeket.

Kunhalmi Zsigmond, egy régi, ősnemes erdélyi családnak elszegényedett ivadéka, a kocsiról leszállva, mindenekelőtt a vele jött hölgyet mutatta be.

— Kedves komámasszony! Remeive, hogy a sors üldözötték szives fogadtatást találnak itt: imé magammal hoztam egy kedves rokonomat, Szőgedy Mariskát. Ajánlom őt, mint apa-anya nélküli árvát, kedves komám asszonynak anyai hűséges szeretetébe.

A szegény arva, félénken húzódott öreg bátyja mellé.

— Mariskám! Ha nem ismerjük is egymást: mától fogva az én leányom leszel. Azért en nem is titulállak. Pedig még jó formán azt se tudom, hogy ki vagy? Hol születél? Kik voltak szüleid? De miután ferjemnek egy régi kedves komája hozott szegény házukhoz: érezd magadat nálunk egész otthonosan s légy meggyőződve, hogy férjem, kis fiam után téged foglak legjobban szeretni.

A becsületes csizmadia mesternek nemes szívű felesége, szívből eredő beszéde után, magához ölelte s csókjaival halmozta el Mariskát.

Az arva leánynak félénksége aztán lassanként eltűnt. Halvány arca kipirult s ő is csókkal viszonzta a szívélyes fogadtatást.

Magyar Tamás uramnak már majd kifurta az oldalát a hír utáni vágy, amit Erdélyből jött komájától vélt hallani. — Alig várta hát, hogy vége legyen az ölegetések, csókolozásnak s kérdéseivel egyenesen megharagta a vendéget.

— Kedves komám! Épen jókor jönnek. A feleségemmel nem bírok. Minden áron reám akarja disputálni, hogy valami zenebona van készülőben; hogy küssőt —

— A s z a b a d s á g h a j n a l a — egészíti ki a vendég a házi gazda gondolatát.

— Hát csakugyan igaz?!

— Ugy van.

— Hiszen akkor Magyarország s a testvér Erdély boldog lesz?

— Ki tudja?!

— Nem értem.

— Meghiszem. De lett volna csak Erdélyben.

— Hát mi történt ott?

— Borzasztó napokat éltünk.

— Beszéljen... beszéljen Kunhalmi Zsigmond uram! — sürgeti vendéget, nagy álmélkodások között a házi gazda.

— Bizony sohase hittem volna kedves komám, hogy a szabadságot ilyen iszonyu dolgok előzzék meg.

— Hogy-hogy?

— Erdély tele van saját szülött fiainak ellenségével.

— De hát kik azok?

— Kik?!... Az oláhok, a vad, állatias oláhok.

— Szörnyűség.

— Ellenség jobbra... ellenség balra.

— Ólnek, gyilkolnak, rabolnak, gyújtogatnak.

— Kik?

— Mondom: az oláhok. Ezek az Isten-telen, könyörületet nem ismerő vadak... Azt mondják, hogy a pópák izgatják a népet uton-utfélen. Sőt egyenesen az Isten szent házában hirdetik ki, hogyha minden magyar embert elpusztítanak, kiölnék Erdélytől: akkor Isten előtt kedves dolgot cselekednek... Mintha ezek az oláhok és pópák nem is keresztények, de valami hitetlen pogányok, vagy pedig vad emberek volnának...

Magyar Tamás meg nem állhatta, hogy nagy mérgesen közbe ne szóljon:

— Ugyan minek is teremtett az ur Isten ilyen átkozott fajt?!

— De még tovább is mennek a lázítás-sal. Azzal ámitják a hiszékeny népet: hogy ezután az urak földje az oláhoké lesz: Egy-más között felfogják osztani. Aztán ők lesznek az urak. Hát csak irtsák, pusztítsák a magyar embert, mint a tuskét, meg a gyomot, hogy hirmondó se maradjon belőle.

— De az ugyan nem fog megtörténni soha.

— No, ne is legyen!

Folyt. köv.

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

Legutóbb kétszer hirdettem már művészek érkezését s ezeknek elmaradása úgy tűnhetett fel, mintha én a közönség jóhiszeműségével esetleg visszaéltem volna, szolgáljon erre vonatkozólag a következő felvilágosításul:

Roszakaratu rágalomnak vagy félreértésnek akarom az élet venni és ezért kell kijelentem, hogy levelezéseim folytán könnyen bebizonyíthatom, hogy a Jackson akrobata és nyújtó-tornász csoportot aug. 24-től kezdődőleg szerződöttem és ezen ténnyel mind en ér de k l ö n e k b e b i z o n y i t o m a Bika szálloda 36. sz. a lakáson, a hol levelezésemet barkinek is betekintés végett átengedem, melyből világosan kitűnik, hogy én a Jackson csoportot szerződöttem és ezen szerződés daczára nem érkeztek meg, miről kötelességszerűen tek. Vegh Gyula th. főkapitány urnak rendszeresen jelentést tenni köelességemnek tartottam s ugyanezt a t. sajtóval is tudattam.

B e n A l y B e y bűvésze vonatkozólag szolgáljon mehetségemül, hogy én ezen urat a budapesti VII. kerületi klubból valamint megelőzőleg már Rotterdamból ismertem és nem sokat tartottam felőle, különösen megbízhatóságáról és ezen urat, mintegy kifejezetten kívánságra kénytelen-kelletlen szerződöttem. És itt tudatnom kell, hogy Ben Aly Beyt nem én hirdettem, hanem annak Impresariója Freund Alfréd ur, azonban a kishirdetést követő napon aug. 18-ról kelezve Szolnokról érkezett egy sürgöny, nálunk ez is megtekinthető, következő tartalommal:

„Nem játszhatom, ma Németországba utazom.“

Ennyivel tartoztam az engem pártfogoló igen t. közönségnek a magam igazolására kijelenteni és egyttal van szerencsém tudatni, hogy előadásomra f. é. szeptember hó 15-éig kaptam engedély meghosszabbítást, ilyekezni fogok ezen rövid ideig minden lehetőét elkövetni, hogy a már megnyert bizalmat folyton változó új műsorral fokozzam és kérem továbbra is a jóakaratu támogatást.

Már e napokban új tagok fognak felépni.

Debreczen, 1897. aug. 30.

Mély tisztelettel

Angelotti Vilmos,

az első debr. mulató igazgatója.

* E rovatban közlöttekért nem vállal felelős séget a Szerk.

Palugyai Szamorodni

a legkedveltebb

csemegebor.

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel **bor, cognac** és **champagnerről** szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

HOFFMANN és TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN

DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben

mindenfélé

Ügyvédi, bírósági és végrehajtói

NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:

100 iv Arverési jegyzőkönyv	70 kr.
100 „ 201 pld Arverési hirdetmény	70 „
100 „ 200 „ Rendelvény	70 „
100 „ Biztosítási végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ Kielégítési végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Nem szorgalmazás	70 „
100 „ 400 „ Közbesítési iv	70 „
100 „ 200 „ Igény felhívás	70 „
100 „ Végrehajtási jegyzőkönyv	70 „
100 „ 200 pld Értesítvény haszonbérletről	70 „
100 „ 200 „ Értesítvény	70 „

Raktáron nem lévő nyomtatványokat hasonló olcsó árban készítünk el.

Megvételre keresek

250—300 drb. **közép finom nagy testű egészséges tenyésztésre alkalmas** anya juhot (birka) valamint a nevezett juhokhoz megfelelő számú kóst, a juhok szeptember havában lennének átveendőek. A végső ár megjelölésével kérem a netáni ajánlatokat, alulírottához intézni.

Kontsek György

földbirtokos,
Abrahámfalu, u. p. Tót-Próna
Turócz megye.

A

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

DEBRECZENBEN (Tisza-palota)

felvette ügykörébe

a jelzálog-kölcsön üzletet

és azon kedvező helyzetben van, hogy **törlesztési** és egyszerű **visszafizetési kölcsönöket igen jutányos feltételek mellett** nyújthat.

Felhívjuk tehát szíves figyelmét mindazoknak, kik **olcsó jelzálog-kölcsönt** felvenni, vagy régi **nagyobb kamatonásu tartozást** convertálni szándékoznak, kérvén, hogy erre vonatkozólag intézetünket felkeresni sziveskedjenek.

Részletes felvilágosítások és utasítások kívánatra azonnal küldetnek.

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

Debreczen (Tisza palota.)

SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utcza 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképezésig fiú és leány gyermekek s felnőttek számára)

Zongora, ének, hegedű, gordonka, orgona, zeneelmélet és kamarazene.

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát végzett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igazgató zeneművész.

P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Árpád tanár, **Friedmann Samn** tanár.

Felügyelőnő: Szotyori Nagy Károlyné Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Tanfolyamok: Előkészítő osztály: (Zenei dedó 7—8 éves gyermekek számára.)

Alsó osztály: (Kezdők számára) Két évfolyam.

Középső osztály: (Haladók számára) Három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a *növendékek* és külön *urhölgyek* számára.

Egyes osztályokba a növendékek *korlátozott* számban vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesítetnek gyermekeikről.

Beiratási díj, tandíj és egyebekről bővebben a tájékoztató szolgál.

Beiratások tartatnak d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

Az iskolai év szeptember 4-én nyitattik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. Augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly,
igazgató.

Teleki-utcza 2175. sz.

Telefon 230. sz.

Nyomatott Hoffman és Társa könyvnyomdájában Debreczenben, főpostával szemben.